ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2024/612

z 18. decembra 2023

týkajúce sa návrhu aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu Nemecka na roky 2021 – 2030 a súladu opatrení Nemecka s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu v Únii a so zabezpečovaním pokroku pri adaptácii

(Iba nemecké znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 ([1]), a najmä na jeho článok 9 ods. 2 a článok 14 ods. 6,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 ([2]), a najmä na jeho článok 7 ods. 2,

keďže:

Odporúčanie týkajúce sa návrhu aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu Nemecka na roky 2021 – 2030

(1) Nemecko predložilo svoj návrh aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu (ďalej len „NEKP“) 3. novembra 2023.

(2) Keďže Nemecko predložilo návrh aktualizovaného národného energetického a klimatického plánu neskoro, Európska komisia mala obmedzený čas na vypracovanie posúdenia tak, aby prijala toto odporúčanie šesť mesiacov pred termínom predloženia konečných znení aktualizovaných národných energetických a klimatických plánov, ako sa vyžaduje v článku 9 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999.

(3) V článku 3 nariadenia (EÚ) 2018/1999 (ďalej len „nariadenie o riadení“) a v prílohe I k nemu sa stanovujú prvky, ktoré sa majú zahrnúť do aktualizovaných integrovaných národných energetických a klimatických plánov. V decembri 2022 Komisia prijala usmernenia pre členské štáty k postupu a rozsahu vypracovania návrhu a konečného znenia aktualizovaných národných energetických a klimatických plánov ([3]). V usmerneniach sa určujú osvedčené postupy a uvádzajú dôsledky nedávneho politického, právneho a geopolitického vývoja politík v oblasti energetiky a klímy.

(4) V súvislosti s plánom REPowerEU ([4]) a v rámci cyklov európskeho semestra 2021 – 2022 a 2022 – 2023 kládla Komisia veľký dôraz na reformné a investičné potreby členských štátov týkajúce sa energetiky a klímy s cieľom posilniť energetickú bezpečnosť a cenovú dostupnosť urýchlením zelenej a spravodlivej transformácie. To sa odráža v správach o Nemecku za roky 2022 a 2023 ([5]) a v odporúčaní Rady pre Nemecko ([6]). Členské štáty by mali vo svojich konečných zneniach aktualizovaných integrovaných národných energetických a klimatických plánov zohľadniť najnovšie odporúčania pre jednotlivé krajiny.

([1]) Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) Oznámenie Komisie o usmerneniach pre členské štáty k aktualizácii národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030 (Ú. v. EÚ C 495, 29.12.2022, s. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 606 final/2, SWD(2023) 605 final.
([6]) Odporúčanie na odporúčanie Rady COM(2022) 606 final, odporúčanie na odporúčanie Rady SWD(2023) 605 final.

(5) Odporúčania Komisie v súvislosti s plnením národných cieľov podľa nariadenia o spoločnom úsilí ([7]) (ďalej len „ESR“) vychádzajú z pravdepodobnosti, že členské štáty budú dodržiavať ciele do roku 2030 pri zohľadnení pravidiel využívania nástrojov flexibility podľa ESR.

(6) Cieľom odporúčaní Komisie týkajúcich sa zachytávania, využívania a ukladania oxidu uhličitého je mať prehľad o zamýšľanom vývoji týchto technológií na vnútroštátnej úrovni vrátane informácií o ročných objemoch CO_2, ktoré sa plánujú zachytiť do roku 2030, rozdelených podľa zdroja zachyteného CO_2 pochádzajúceho zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES ([8]), alebo z iných zdrojov, ako sú biogénne zdroje alebo priame zachytávanie zo vzduchu, o plánovanej infraštruktúre na prepravu CO_2 a o potenciálnej vnútroštátnej uskladňovacej kapacite CO_2 a o objemoch vtláčania CO_2, ktoré majú byť k dispozícii v roku 2030.

(7) Odporúčania Komisie týkajúce sa výkonnosti podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 o využívaní pôdy, zmene vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve (ďalej len „nariadenie o LULUCF“) ([9]) sa zameriavajú na dodržiavanie pravidla nulového dlhu zo strany členského štátu za obdobie 2021 – 2025 (obdobie 1) a jeho národného cieľa na obdobie 2026 – 2030 (obdobie 2) s prihliadnutím na pravidlá, ktorými sa upravuje využívanie nástrojov flexibility stanovených v uvedenom nariadení. V odporúčaniach Komisie sa zohľadňuje aj to, že v období 1 sa každé prekročenie emisií podľa nariadenia o LULUCF automaticky prenesie do ESR.

(8) Aby sa adaptáciou na zmenu klímy správne podporilo dosiahnutie cieľov v oblasti energetiky a zmiernenia zmeny klímy, je nevyhnutné identifikovať potenciálne nebezpečenstvá zmeny klímy a analyzovať zraniteľnosti a riziká v oblasti klímy, ktoré môžu ovplyvniť príslušné oblasti, obyvateľstvo a odvetvia. V odporúčaniach Komisie týkajúcich sa adaptácie sa posudzuje rozsah, v akom Nemecko začlenilo do svojho aktualizovaného NEKP adaptačné ciele, ktoré zohľadňujú riziká v oblasti klímy, ktoré by mohli Nemecku brániť v plnení zámerov a cieľov energetickej únie. Dosiahnutie cieľov v aspektoch energetickej únie je bez konkrétnych plánovaných aj realizovaných politík a opatrení v oblasti adaptácie ohrozené. V meniacich sa klimatických podmienkach si osobitnú pozornosť vyžaduje hospodárenie s vodou vzhľadom na riziká prerušenia dodávok elektrickej energie, keďže výrobu energie ovplyvňujú záplavy, horúčavy a suchá.

(9) Odporúčania Komisie, pokiaľ ide o ambíciu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, vychádzajú zo vzorca stanoveného v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2018/1999, ktorý je založený na objektívnych kritériách, a z hlavných politík a opatrení, ktoré chýbajú v návrhu aktualizovaného NEKP Nemecka, tak, aby sa umožnilo včasné a nákladovo efektívne dosiahnutie národného príspevku Nemecka k záväznému cieľu Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vo výške aspoň 42,5 % v roku 2030, pričom spoločnou snahou je zvýšiť tento podiel na 45 % podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 ([10]), pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov. Odporúčania Komisie vychádzajú aj z príspevku Nemecka k osobitným cieľom článkov 15a, 22a, 23, 24 a 25 uvedenej smernice a k príslušným politikám a opatreniam na jej rýchlu transpozíciu

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26), zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/857 z 19. apríla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/842 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a nariadenie (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 111, 26.4.2023, s. 1).

([8]) Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1); zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/839 z 19. apríla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/841, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti, zjednodušenie pravidiel týkajúcich sa podávania správ a dodržiavania záväzkov a stanovenie cieľov členských štátov na rok 2030, a nariadenie (EÚ) 2018/1999, pokiaľ ide o zlepšenie monitorovania, podávania správ, sledovania pokroku a preskúmania (Ú. v. EÚ L 107, 21.4.2023, s. 1).

([10]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82), zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652 (Ú. v. EÚ L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

a vykonávanie. Odporúčania zohľadňujú význam rozvoja komplexného dlhodobého plánovania využívania energie z obnoviteľných zdrojov, a najmä veternej energie, s cieľom zviditeľniť európsky výrobný priemysel a prevádzkovateľov sietí v súlade s európskym balíkom predpisov v oblasti veternej energie ([11]).

(10) Odporúčania Komisie týkajúce sa národného príspevku k energetickej efektívnosti vychádzajú z článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 ([12]) o energetickej efektívnosti a zo vzorca uvedeného v prílohe I k uvedenej smernici a zo súvisiacich politík a opatrení na jej vykonávanie.

(11) V odporúčaniach Komisie sa osobitná pozornosť venuje cieľom, zámerom a príspevkom a súvisiacim politikám a opatreniam na plnenie plánu REPowerEU s cieľom rýchlo ukončiť závislosť od ruských fosílnych palív. Zohľadňujú sa v nich ponaučenia získané na základe realizácie balíka opatrení s názvom Úspora plynu pre bezpečnú zimu ([13]). Odporúčania odrážajú naliehavú požiadavku zvýšiť odolnosť energetického systému vzhľadom na povinnosti vyplývajúce z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 ([14]) o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 ([15]) o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a v súlade s odporúčaniami Komisie týkajúcimi sa uskladňovania energie ([16]).

(12) V odporúčaniach Komisie sa zohľadňuje potreba urýchlenia integrácie vnútorného trhu s energiami na posilnenie úlohy flexibility a na zlepšenie postavenia a ochrany spotrebiteľov. V odporúčaní Komisie sa zohľadňuje aj význam posudzovania počtu domácností žijúcich v energetickej chudobe v súlade s požiadavkami článku 3 nariadenia (EÚ) 2018/1999 a odporúčaním Komisie (EÚ) 2023/2407 ([17]).

(13) Odporúčania Komisie odrážajú význam zaistenia dostatočných investícií do výskumu a inovácií v oblasti čistej energie s cieľom podporiť ich vývoj a výrobné kapacity vrátane vhodných politík a opatrení pre energeticky náročné odvetvia a iné podniky, ako aj potrebu zvyšovať úroveň zručností pracovnej sily pre emisne neutrálny priemysel, aby sa upevnilo silné, konkurencieschopné a zelené hospodárstvo v rámci Únie.

(14) Odporúčania Komisie vychádzajú zo záväzkov prijatých podľa Parížskej dohody na postupné znižovanie využívania fosílnych palív, ako aj z významu postupného rušenia dotácií na fosílne palivá.

(15) Odporúčania Komisie týkajúce sa investičných potrieb nadväzujú na jej posúdenie, či sa v návrhu aktualizovaného plánu uvádza všeobecný prehľad investičných potrieb na dosiahnutie zámerov, cieľov a príspevkov v pláne v prípade všetkých aspektov energetickej únie, či obsahuje zdroje financovania, pričom sa rozlišujú súkromné a verejné zdroje, či sú v ňom opísané investície v súlade s nemeckým plánom obnovy a odolnosti, nemeckými plánmi spravodlivej transformácie územia a odporúčaniami pre krajinu na roky 2022 – 2023 vydanými v rámci európskeho semestra a či zahŕňa rozsiahle makroekonomické posúdenie plánovaných politík a opatrení. NEKP by mal zaistiť transparentnosť a predvídateľnosť vnútroštátnych politík a opatrení s cieľom podporiť istotu investícií.

([11]) Oznámenie o európskom akčnom pláne v oblasti veternej energie, COM(2023) 669 final z 24. októbra 2023 a oznámenie o plnení ambícií EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori, COM(2023) 668 final.

([12]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (Ú. v. EÚ L 231, 20.9.2023, s. 1).

([13]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Úspora plynu pre bezpečnú zimu, COM(2022) 360 final.

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 z 5. júna 2019 o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie a o zrušení smernice 2005/89/ES (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 1).

([15]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010 (Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1).

([16]) Odporúčanie Komisie zo 14. marca 2023 o uskladňovaní energie – podpora dekarbonizovaného a bezpečného energetického systému EÚ (Ú. v. EÚ C 103, 20.3.2023, s. 1).

([17]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2023/2407 z 20. októbra 2023 týkajúce sa energetickej chudoby, (Ú. v. EÚ L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(16) Odporúčania Komisie odrážajú rozhodujúci význam širokej regionálnej konzultácie a zaistenia včasnej a inkluzívnej konzultácie o pláne vrátane účinnej účasti verejnosti s dostatočnými informáciami a časovým rámcom, a to v súlade s Aarhuským dohovorom ([18]).

(17) Odporúčania Komisie týkajúce sa spravodlivej transformácie odrážajú posúdenie, či sa v nemeckom pláne dostatočne dôkladne identifikujú príslušné sociálne vplyvy klimatickej a energetickej transformácie, jej vplyvy na zamestnanosť a zručnosti, a uvádzajú primerané sprievodné politiky a opatrenia na podporu spravodlivej transformácie pri súčasnom prispievaní k podpore ľudských práv aj rodovej rovnosti.

(18) Odporúčania Komisie pre Nemecko sú podložené posúdením jeho návrhu aktualizovaného NEKP ([19]), ktorý sa uverejňuje spolu s týmto odporúčaním.

(19) Nemecko by malo tieto odporúčania náležite zohľadniť pri vypracúvaní svojho konečného znenia aktualizovaného integrovaného NEKP, ktorý má predložiť do 30. júna 2024.

Odporúčania týkajúce sa súladu s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu v Únii a so zabezpečovaním pokroku pri adaptácii

(20) Podľa nariadenia (EÚ) 2021/1119 (ďalej len „európsky právny predpis v oblasti klímy“) je Komisia povinná posúdiť súlad vnútroštátnych opatrení s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu a so zabezpečovaním pokroku pri adaptácii. Komisia posúdila súlad nemeckých opatrení s týmito cieľmi ([20]). Z tohto posúdenia vychádzajú ďalej uvedené odporúčania. Nemecko by malo náležite zohľadniť tieto odporúčania a nadviazať na ne v súlade s európskym právnym predpisom v oblasti klímy.

(21) Na financovanie adaptácie možno mobilizovať rôzne finančné nástroje Únie. Členské štáty by mali hľadiská odolnosti proti zmene klímy dať do popredia pri koncipovaní svojich národných plánov v rámci príslušných fondov Únie. Žiadny z výdavkov by nemal mať negatívny vplyv na adaptáciu, t. j. zvýšiť zraniteľnosť či už príjemcov, alebo iných subjektov.

(22) Najzraniteľnejšie komunity sú komunity, pri ktorých je zvýšená pravdepodobnosť, že ich zasiahne zmena klímy. Nerovnomerné vystavenie rôznych regiónov a sociálno-ekonomických skupín klimatickým vplyvom a ich citlivosť na tieto vplyvy zhoršujú už existujúce nerovnosti a zraniteľnosť. Spravodlivá odolnosť by mala znížiť nerovnomerné zaťaženie klimatickými rizikami a zaistiť spravodlivosť pri rozdeľovaní prínosov adaptácie. Systémová schopnosť prispôsobiť sa zmene klímy je hlavnou vlastnosťou, ktorá umožňuje zabrániť potenciálnym škodám alebo ich zmierniť, využiť príležitosti a vyrovnať sa s následkami. Fyzické dôsledky zmeny klímy sa vyvíjajú rýchlejším tempom, než sa očakávalo. Pokrok pri zlepšovaní schopnosti adaptácie je potrebný na všetkých úrovniach verejnej správy a vo verejnom aj súkromnom sektore a vyžaduje si zvýšenie informovanosti o zraniteľnosti a rizikách. Súkromné zainteresované strany sú aktérmi zmeny v tom zmysle, že poskytujú informácie, zdroje, kapacity a financovanie,

TÝMTO ODPORÚČA NEMECKU PRIJAŤ OPATRENIA S CIEĽOM:

POKIAĽ IDE O NÁVRH AKTUALIZOVANÉHO NÁRODNÉHO ENERGETICKÉHO A KLIMATICKÉHO PLÁNU PODĽA NARIADENIA (EÚ) 2018/1999

1. Stanoviť nákladovo efektívne dodatočné politiky a opatrenia, a to aj pre odvetvie poľnohospodárstva, aby sa prekonal prognózovaný rozdiel 15,4 percentuálneho bodu v snahe splniť národný cieľ do roku 2030 znížiť emisie skleníkových plynov o 50 % v porovnaní s úrovňami v roku 2005 podľa ESR. Poskytnúť aktualizované odhady na preukázanie toho, ako existujúce a plánované politiky zabezpečia dosiahnutie cieľa, a v prípade potreby špecifikovať, ako sa nástroje

([18]) Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia z 25. júna 1998 (ďalej len „Aarhuský dohovor“).

([19]) SWD(2023) 928.

([20]) COM(2023) 653 final, Správa o pokroku opatrení EÚ v oblasti klímy za rok 2023, a *Commission Staff Working Document Assessment of progress on climate adaptation in the individual Member States according to the European Climate Law* (Pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Posúdenie pokroku pri adaptácii na zmenu klímy v jednotlivých členských štátoch podľa európskeho právneho predpisu v oblasti klímy), SWD(2023) 932.

flexibility dostupné podľa ESR využijú na zaistenie súladu. Doplniť informácie o politikách a opatreniach, zrozumiteľne objasniť ich rozsah, harmonogram a podľa možnosti očakávaný vplyv zníženia emisií skleníkových plynov, a to aj v prípade opatrení v programoch financovania Úniou, ako je spoločná poľnohospodárska politika.

2. Určiť množstvo emisií CO_2, ktoré by sa do roku 2030 mohlo ročne zachytiť, vrátane zdroja. Uviesť podrobnosti o spôsobe prepravy zachyteného CO_2.

3. Stanoviť konkrétny spôsob dosiahnutia národného cieľa v oblasti LULUCF vymedzeného v nariadení (EÚ) 2018/841. Jasne uviesť, ako je revidovaná národná inventúra skleníkových plynov v súlade s prognózami obsiahnutými v pláne. Poskytnúť ďalšie podrobnosti o plánovaných opatreniach, a to aj s kvantifikovaním ich očakávaného vplyvu, aby sa zaistilo, že odstraňovanie emisií skleníkových plynov bude účinne zosúladené s cieľom EÚ pre čisté odstraňovanie do roku 2030 vo výške −310 miliónov ton ekvivalentu CO_2 a s cieľom danej krajiny pre odstraňovanie vo výške −3 751 kiloton ekvivalentu CO_2 stanoveným v nariadení (EÚ) 2018/841. Poskytnúť jasné informácie o tom, ako sa na dosiahnutie národného cieľa čistých odstránených emisií dôsledne a účinne využívajú finančné prostriedky z verejných zdrojov (prostriedky Únie vrátane spoločnej poľnohospodárskej politiky, ako aj štátna pomoc) a súkromné finančné prostriedky prostredníctvom systémov uhlíkového poľnohospodárstva. Poskytnúť podrobnejšie informácie o stave a pokroku, ktorý sa má dosiahnuť pri zaisťovaní zlepšenia vyšších úrovní/geograficky explicitných súborov údajov na monitorovanie, nahlasovanie a overovanie v súlade s časťou 3 prílohy V k nariadeniu (EÚ) 2018/1999.

4. Poskytnúť dodatočnú analýzu príslušných zraniteľností voči zmene klímy a rizík súvisiacich so zmenou klímy, pokiaľ ide o dosiahnutie národných zámerov, cieľov a príspevkov a politiky a opatrenia v rôznych aspektoch energetickej únie. Lepšie načrtnúť a kvantifikovať prepojenie s osobitnými cieľmi a politikami energetickej únie, ktoré by mali politiky a opatrenia v oblasti adaptácie podporovať. Dostatočne podrobne stanoviť ďalšie politiky a opatrenia v oblasti adaptácie, aby sa podporilo dosiahnutie národných zámerov, cieľov a príspevkov Nemecka v rámci energetickej únie.

5. Zvýšiť ambíciu dosiahnuť podiel energie z obnoviteľných zdrojov aspoň 41 % ako príspevok k záväznému cieľu Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na rok 2030 stanovenému v článku 3 ods. 1 smernice (EÚ) 2018/2001 v znení zmien a v súlade so vzorcom v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2018/1999. Zahrnúť orientačnú trajektóriu, ktorá dosiahne referenčné body na roky 2025 a 2027 podľa článku 4 písm. a) bodu 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999.

6. Zahrnúť odhadované trajektórie a dlhodobý plán zavádzania technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov na nasledujúcich desať rokov s výhľadom do roku 2040. Zahrnúť orientačný cieľ pre inovačné technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 v znení zmien. Zahrnúť osobitné ciele príspevkov k orientačným čiastkovým cieľom v priemysle do roku 2030 a k záväznému čiastkovému cieľu pre palivá z obnoviteľných zdrojov nebiologických pôvodov v priemysle do roku 2030. Potvrdiť, že prognózy podielu energie z obnoviteľných zdrojov obsiahnuté v návrhu plánu zahŕňajú osobitné ciele príspevkov k čiastkovým cieľom: v sektore budov a dopravy do roku 2030. Potvrdiť, že prognózy zahŕňajú osobitné ciele pre obnoviteľné zdroje energie v odvetví vykurovania a chladenia na roky 2021 – 2025, ako aj 2026, 2030, orientačný cieľ, aby sa dosiahli navýšenia podľa prílohy IA k smernici (EÚ) 2018/2001, a orientačný cieľ v odvetví diaľkového vykurovania a chladenia. Zahrnúť viac informácií o trajektórii dosiahnutia čiastkového cieľa pre pokročilé biopalivá a palivá z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v odvetví dopravy a zároveň zabezpečiť dodržanie minimálnej úrovne palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v roku 2030.

7. Ďalej vypracovať podrobné a kvantifikované politiky a opatrenia, ktoré umožňujú včasné a nákladovo efektívne dosiahnutie národného príspevku Nemecka k záväznému cieľu Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vo výške 42,5 % v roku 2030, pričom spoločnou snahou je zvýšiť tento podiel na 45 %. Opísať predovšetkým technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, pre ktoré plánuje určiť „oblasti zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov“ s rýchlejšími a jednoduchšími postupmi. Opísať, ako má v úmysle urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie využívaním zmlúv o nákupe elektriny z obnoviteľných zdrojov, potvrdeniami o pôvode, ako aj prostredníctvom podporného rámca na podnecovanie vlastnej spotreby. Spresniť, ako má v úmysle urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie a postupné ukončenie využívania fosílnych palív v odvetví vykurovania a chladenia, a najmä v odvetví diaľkového vykurovania a chladenia. Opísať podporný rámec na zvýšenie integrácie medzi elektrizačnou sústavou a sieťou na vykurovanie a chladenie. Opísať, ako bude pokrytá koncepcia povinnosti uloženej dodávateľom palív v odvetví dopravy, zahrnúť porovnateľné opatrenia na podporovanie používania vodíka v priemysle a pripraviť EÚ na obchodovanie s čistým vodíkom.

8. Zahrnúť posúdenie vnútroštátnych dodávok lesnej biomasy na energetické účely v období 2021 – 2030 v súlade so sprísnenými kritériami udržateľnosti uvedenými v smernici (EÚ) 2018/2001 v znení zmien. Zahrnúť posúdenie zlučiteľnosti plánovaného využitia lesnej biomasy na výrobu energie s povinnosťami Nemecka podľa revidovaného nariadenia o LULUCF, najmä na obdobie 2026 – 2030, spolu s vnútroštátnymi opatreniami a politikami na zaistenie takejto zlučiteľnosti. Zahrnúť podrobnejšie opatrenia na podporu udržateľnej výroby biometánu vzhľadom na potenciál a výrobu udržateľného bioplynu/biometánu, profil spotreby a existujúcu infraštruktúru zemného plynu, využitie digestátu a aplikácie biogénneho CO_2 v Nemecku.

9. Poskytnúť v čo najväčšom rozsahu očakávaný harmonogram krokov vedúcich k prijatiu legislatívnych a nelegislatívnych politík a opatrení zameraných na transpozíciu a vykonávanie ustanovení smernice (EÚ) 2018/2001 v znení zmien, najmä v prípade opatrení uvedených v predchádzajúcich bodoch.

10. Zahrnúť národný príspevok k energetickej efektívnosti v konečnej energetickej spotrebe na dosiahnutie záväzného cieľa konečnej energetickej spotreby Únie na rok 2030 v súlade s článkom 4 smernice (EÚ) 2023/1791 a prílohou I k uvedenej smernici alebo rovnajúci sa opravenému indikatívnemu národnému príspevku, ktorý predloží Komisia každému členskému štátu do 1. marca 2024 podľa článku 4 ods. 5 uvedenej smernice. Uviesť množstvo zníženia spotreby energie, ktoré majú dosiahnuť všetky verejné subjekty rozčlenené podľa odvetví, a celkovú podlahovú plochu vykurovaných a/alebo chladených budov, ktoré vlastnia verejné subjekty a ktoré sa majú každoročne obnoviť, alebo zodpovedajúce úspory energie, ktoré sa majú dosiahnuť.

11. Stanoviť kompletné politiky a opatrenia na dosiahnutie národného príspevku k energetickej efektívnosti, a najmä spôsob vykonávania zásady prvoradosti energetickej efektívnosti. Podrobnejšie kvantifikovať očakávané úspory energie a príspevok každého z nahlásených opatrení v oblasti energetickej efektívnosti. Spresniť podrobnosti o programoch na financovanie energetickej efektívnosti a mechanizmoch finančnej podpory, ktoré dokážu mobilizovať súkromné investície a dodatočné spolufinancovanie, a podrobne opísať úlohu národného fondu energetickej efektívnosti, ako sa stanovuje v článku 30 smernice (EÚ) 2023/1791, pokiaľ ide o pomoc pri plnení národných príspevkov v oblasti energetickej efektívnosti, vrátane využívania finančných nástrojov v rámci tohto fondu.

12. Zahrnúť aktualizovanú úroveň ambícií na zabezpečenie vysoko energeticky efektívneho a dekarbonizovaného vnútroštátneho fondu budov a na transformáciu existujúcich budov na budovy s nulovými emisiami do roku 2050 vrátane priebežných míľnikov na roky 2030 a 2040, ako aj porovnanie s najnovšou dlhodobou stratégiou obnovy. Podporovať ciele dekarbonizácie budov poskytnutím ďalších informácií o politikách, opatreniach vrátane ich nákladov a očakávaného vplyvu na úspory energie na účely vykonávania súdržnej dlhodobej stratégie obnovy.

13. Podrobnejšie vysvetliť, ako Nemecko výrazne posilní energetickú bezpečnosť, najmä stanovením jasných cieľov v oblasti diverzifikácie zdrojov energie a ďalšieho podnecovania znižovania dopytu po plyne, ako aj vypracovať podrobné politiky a opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov do roku 2030. Posilniť odolnosť energetického systému, a to najmä stanovením cieľa pre zavádzanie uskladňovania energie a predložením politík a opatrení na začlenenie naliehavej požiadavky adaptácie na zmenu klímy do energetického systému. Posúdiť primeranosť ropnej infraštruktúry (rafinérie, zásoby ropy) s očakávaným poklesom dopytu po rope a prechodom na nízkouhlíkové alternatívy.

14. Predložiť jasné zámery a ciele v prípade reakcie na strane spotreby, aby sa zvýšila flexibilita energetického systému na základe posúdenia potrieb flexibility. Zahrnúť harmonogram s primeranými opatreniami na odstránenie štrukturálneho preťaženia v elektrizačnej sústave a na poskytnutie efektívnych trhových signálov, pokiaľ ide o nasadzovanie výrobných zdrojov a lokačné signály, a to najmä ako základ na ďalšiu spoluprácu a koordináciu s ostatnými členskými štátmi a vzhľadom na fungovanie vnútorného trhu s energiou a zvýšenie medzioblastných kapacít pre obchod. Posilniť postavenie spotrebiteľa na maloobchodnom trhu zahrnutím ďalších informácií o energetických spoločenstvách, spoločnom využívaní energie a kolektívnom nákupe vrátane vlastnej spotreby.

15. Ďalej rozvíjať prístup k riešeniu energetickej chudoby zahrnutím posúdenia situácie súčasne dotknutých domácností a uvedením konkrétneho merateľného cieľa zníženia, ako sa požaduje v nariadení (EÚ) 2018/1999, a to pri zohľadnení odporúčania (EÚ) 2023/2407. Poskytnúť ďalšie podrobnosti o existujúcich a potenciálnych opatreniach na riešenie energetickej chudoby a o vyhradených finančných zdrojoch z hľadiska sociálnej politiky (cenovej dostupnosti), ako aj štrukturálnych opatrení v oblasti energetiky, a to najmä pokiaľ ide o prístup k energetickej efektívnosti, obnovu budov a energiu z obnoviteľných zdrojov. Vysvetliť, ako sa má podľa plánov zaviesť využívanie opatrení energetickej efektívnosti v rámci schémy povinností v oblasti energetickej efektívnosti na zmiernenie energetickej chudoby, ako sa vyžaduje v nariadení (EÚ) 2018/1999.

16. Podrobnejšie objasniť národné ciele v oblasti výskumu, inovácií a konkurencieschopnosti na zavádzanie čistých technológií a súčasne stanoviť spôsob ich dosiahnutia na roky 2030 a 2050 s cieľom podporiť dekarbonizáciu priemyslu a transformáciu podnikov na emisne neutrálne a obehové hospodárstvo. Predložiť politiky a opatrenia na podporu rozvoja projektov v oblasti emisnej neutrálnosti vrátane projektov významných pre energeticky náročné priemyselné odvetvia. Opísať predvídateľný a zjednodušený regulačný rámec pre postupy vydávania povolení a spôsob, akým sa v prípade potreby zjednoduší prístup k vnútroštátnemu financovaniu. Poskytnúť podrobné politiky a opatrenia v záujme digitalizácie energetického systému a rozvoja zručností súvisiacich s čistou energiou a uľahčiť otvorené obchodovanie pre odolné a udržateľné dodávateľské reťazce kľúčových emisne neutrálnych komponentov a zariadení.

17. Špecifikovať reformy a opatrenia na mobilizovanie súkromných investícií potrebných na dosiahnutie cieľov v oblasti energetiky a klímy. Poskytnúť komplexný a konzistentný prehľad verejných a súkromných investičných potrieb súhrnne a podľa odvetví. Doplniť prístup zhora nadol pre celé hospodárstvo posúdením konkrétnych projektov zdola nahor podľa piatich rozmerov energetickej únie. Zahrnúť prehľad celkových investičných potrieb s dodatočnými informáciami o vnútroštátnych, regionálnych a únijných zdrojoch financovania, ako aj o súkromných finančných zdrojoch, ktoré sa majú mobilizovať. Doplniť krátky opis druhu mechanizmu finančnej podpory zvoleného na vykonávanie politík a opatrení, ktoré sa financujú z verejného rozpočtu, a použitia kombinovaných finančných nástrojov, ktoré využívajú granty, úvery, technickú pomoc a verejné záruky vrátane úlohy národných podporných bánk v príslušných mechanizmoch a/alebo spôsobu mobilizovania súkromného financovania. Ako zdroj financovania zvážiť nákladovo efektívne prevody na iné členské štáty v súlade s nariadením o spoločnom úsilí. Poskytnúť rozsiahle posúdenie makroekonomického vplyvu plánovaných politík a opatrení.

18. Uviesť, ako sú politiky a opatrenia zahrnuté v aktualizovanom pláne v súlade s národným plánom obnovy a odolnosti Nemecka vrátane kapitoly REPowerEU.

19. Vysvetliť, ako a dokedy plánuje Nemecko postupne zrušiť dotácie na fosílne palivá. Podrobnejšie vysvetliť, ako Nemecko plánuje postupne zrušiť používanie tuhých fosílnych palív na výrobu elektriny, a to objasnením súvisiacich záväzkov a opatrení.

20. Podrobnejšie opísať analytický základ poskytnutím prognóz v rámci plánovaných politík a opatrení týkajúcich sa vývoja energetického systému s výhľadom do roku 2040.

21. Poskytnúť podrobnejšie informácie o sociálnych dôsledkoch klimatickej a energetickej transformácie, jej dôsledkoch na zamestnanosť a zručnosti alebo akýchkoľvek iných distribučných vplyvoch a o plánovaných cieľoch, politikách a opatreniach na podporu spravodlivej transformácie. Spresniť formu podpory, vplyv iniciatív, cieľové skupiny a vyhradené prostriedky pri súčasnom zohľadnení odporúčania Rady týkajúceho sa zabezpečenia spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo ([21]). Zaistiť zosúladenie medzi harmonogramom vyradenia využívania uhlia uvedeným v plánoch spravodlivej transformácie územia a v konečnom znení aktualizovaného NEKP.

([21]) Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 35).

V čo najväčšom rozsahu zahrnúť viac prvkov s cieľom poskytnúť primeraný analytický základ pre vypracovanie budúceho sociálno-klimatického plánu v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 ([22]) vrátane uvedenia spôsobu posudzovania problémov a sociálnych vplyvov systému obchodovania s emisiami v prípade spaľovania palív v budovách, cestnej doprave a v ďalších odvetviach na najzraniteľnejších, ako aj identifikovať potenciálnych príjemcov a príslušný politický rámec. Vysvetliť, ako prispeje politický rámec určený v NEKP k vypracovaniu sociálno-klimatického plánu Nemecka a ako sa zaistí súlad medzi týmito dvoma plánmi.

22. Zabezpečiť inkluzívnu účasť verejnosti v primeranom časovom rámci a širokú účasť miestnych orgánov a občianskej spoločnosti na vypracovaní plánu. Poskytnúť jasný prehľad o tom, ako konzultačný proces umožní širokú účasť verejnosti zo strany všetkých príslušných orgánov, občanov a zainteresovaných strán vrátane sociálnych partnerov na vypracovaní návrhu plánu, ako aj konečného znenia aktualizovaného plánu. Poskytnúť zhrnutie názorov, ktoré vyjadrili rozličné subjekty, a zhrnutie toho, ako sú v pláne začlenené názory vyjadrené počas konzultácií.

23. Rozšíriť už teraz dobrú regionálnu spoluprácu so susednými krajinami, najmä opísaním, ako Nemecko plánuje zriadiť rámec spolupráce s ostatnými členskými štátmi do roku 2025 v súlade s článkom 9 smernice (EÚ) 2023/2413. Pokračovať v úsilí o podpísanie siedmich zvyšných požadovaných dvojstranných dohôd o solidarite v oblasti bezpečnosti dodávok plynu so svojimi susedmi (s Poľskom, Českom, Talianskom, Francúzskom, Luxemburskom, Belgickom a Holandskom).

SÚLAD VNÚTROŠTÁTNYCH OPATRENÍ S CIEĽOM DOSIAHNUŤ KLIMATICKÚ NEUTRALITU A SO ZABEZPEČOVANÍM POKROKU PRI ADAPTÁCII PODĽA NARIADENIA (EÚ) 2021/1119

1. Dať hľadiská odolnosti proti zmene klímy viac do popredia pri využívaní podpory z programov financovania z prostriedkov Únie, ako je spoločná poľnohospodárska politika, financovanie z politiky súdržnosti a iné príslušné fondy Únie. Finančné prostriedky Únie by sa mali vynakladať tak, aby zvyšovali odolnosť proti zmene klímy a nezvýšili zraniteľnosť (t. j. zásada „nespôsobovať významnú škodu“ v rámci adaptácie).

2. Zapojiť skupiny zainteresovaných strán, ktoré sú zvlášť zraniteľné voči vplyvom zmeny klímy, do návrhu a vykonávania politiky Nemecka v oblasti adaptácie. Zlepšiť koordináciu medzi rôznymi úrovňami riadenia (vnútroštátnou/regionálnou/miestnou) s cieľom zosúladiť nástroje plánovania a pomôcť koordinovaným zásahom zameraným na „systémovú“ transformáciu. Zapojiť sociálnych partnerov a zainteresované strany zo súkromného sektora do navrhovania a vykonávania politík a investícií do nich. Zdokumentovať postupy a závery príslušných konzultácií.

V Bruseli 18. decembra 2023

Za Komisiu
Kadri SIMSON
členka Komisie

([22]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060 (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 1).